

*Милославська О. В., кандидат психологічних наук,
доцент кафедри загальної та прикладної психології
Харківського гуманітарного університету
«Народна українська академія» (м. Харків)*

АНАЛІЗ ФЕНОМЕНА САМОМОНІТОРИНГА ТА ЙОГО СПІВВІДНОШЕННЯ З ОКРЕМИМИ ХАРАКТЕРИСТИКАМИ ОСОБИСТОСТІ

У статті зроблено теоретичний аналіз та проаналізовано емпіричні дослідження феномена самомоніторингу. Численні дослідження само моніторингу можна умовно поділити на два основних напрями – дослідження структури конструкта цього феномену та виявлення зв'язку само моніторингу з різними зовнішніми поведінковими характеристиками. У сучасних дослідженнях визначено, що самомоніторинг виявляє себе, також, як здатність до прогнозування реальної поведінки людей у різних соціальних ситуаціях, що впливає на особистісну й професійну успішність. Неоднозначність і багатогранність цього поняття обумовлює потребу його більш глибокого вивчення.

Ключові слова: самомоніторинг, поведінкові характеристики, експресивний контроль, самопрезентація.

В статті представлено теоретичний аналіз і проаналізовані емпіричні дослідження феномена самомоніторингу. Многочисленные исследования самомониторинга можно условно разделить на два основных направления – исследование структуры конструкта этого феномена и выявления связи самомониторинга с разными внешними поведенческими характеристиками. В современных исследованиях установлено, что самомониторинг проявляет себя, также, как способность к прогнозированию реального поведения людей в разных социальных ситуациях, что влияет на личностную и профессиональную успешность. Неоднозначность и многогранность этого понятия обуславливает потребность в более глубоком его изучении.

Ключевые слова: самомониторинг, поведенческие характеристики, экспрессивный контроль, самопрезентация.

Постановка проблеми. Останнім часом психологами активно обговорюється не стільки проблема вибору єдиної найкращої парадигми в аналізі структури особистості, скільки створення нової, яка б увібрала в себе все найкраще й пропонувала б варіанти розв'язання проблем на новому якісному рівні.

Під час вивчення поведінки людини в ситуаціях соціальної взаємодії в психологічній науці виникло й поширилося поняття «самомоніторинг» (self-monitoring), запроваджене американським психологом Марком Снайдером у 1974 році [10]. Це поняття містить два взаємопов'язані процеси: самоспостереження й самоконтроль, метою яких є досягнення соціальної пристосованості. У деяких джерелах самоконтроль замінюється самоуправлінням і самооцінкою, таким чином, self-monitoring містить три компоненти.

«Самомоніторинг» (СМ) було описано як характеристику індивідуальних відмінностей, що визначає, по-перше, здатність і прагнення відстежувати через самоспостереження й самоконтроль свою експресивну поведінку та самопрезентацію в соціальних ситуаціях і, по-друге, реалізацію цієї здатності в дійсності. Іншими словами, ця характеристика свідчить про наявність або відсутність у суб'єкта тенденцій до тактичного управління враженням, яке

містить конструювання та удосконалення свого соціального образу [5, 9, 11].

Так дослідженням структури особистісних властивостей займалися (Akrami N., Asendorpf B., Ackerman P., та ін.), аналізом співвідношення між самомоніторингом, мотивацією й цінностями, що ґрунтувався на уявленнях, розроблених в руслі теорії діяльності (Леонтьєв Д.А.; Віллонас В.К.; Асмолов А.Г., та ін.), а також на підходах до дослідження самопрезентації та її мотивації (Джонс Е. і Пітман Т.; Аркін Д., та ін.) та моделі ціннісних орієнтацій Шварц С.

Водночас акцент на прикладних дослідженнях самомоніторингу не заповнює прогалин у дослідженні його змісту. Так, практично не розглянуто питання щодо місця самомоніторингу в структурі особистості, його співвідношення з основними особистісними змінними – базовими рисами, механізмами особистісного контролю, мотиваційною та емоційною сферами, що звужує можливості інтерпретації результатів досліджень і ускладнює дослідження його формування.[2] Важливо відзначити також, що при всій популярності високо прогностичного конструкта самомоніторингу в зарубіжній психології, він практично не відомий вітчизняним психологам, що робить актуальним опис галузі використання самомоніторингу.

Таким чином, **мета статті** – проаналізувати компоненти самомоніторингу, його співвідношення з окремими властивостями особистості.

Завдання:

- зробити теоретичний аналіз досліджень феномена самомоніторингу;
- проаналізувати емпіричні дослідження самомоніторингу;

Стаття написана в межах роботи наукової школи „Формування особистості в умовах соціальних трансформацій” (ГР № 0112U000664) Харківського гуманітарного університету „Народна українська академія”.

У статті використовуються методи теоретичного дослідження. Теоретичний огляд літератури, який є аналізом, зіставленням і узагальненням даних з проблеми, що вивчається.

Аналіз останніх досліджень. Розгляд феномена самомоніторингу як комплексної характеристики не лише підвищує можливості діагностики цієї характеристики, але й створює умови для її формування.

Теорія М. Снайдера сприяла появі величезної кількості досліджень, присвячених ролі процесів керування враженням у різних галузях індивідуального й соціального функціонування. Сам автор, з одного боку, пов’язав ідею феномена СМ з проблемою витоків «акторської майстерності в житті», з іншого боку, класифікував її як теорію індивідуальних відмінностей в експресивному контролі, а з третього – назвав центральний феномен своєї теорії терміном «self-monitoring», що українською мовою перекладається як «самовідстежування». Це поєднання разом з комплексністю й багатогранністю самого феномена викликало запеклі суперечки навколо центрального поняття даної теорії, психологічного конструкта самомоніторингу та методу його вимірювання.

Згідно з основним постулатом теорії люди значно розрізняються за ступенем того, як вони можуть і хочуть залучати експресивний контроль. Ця теорія багато в чому відштовхувалася від відомої концепції «ролевої драматургії» І. Гофмана, у якій автор порівнює соціальну взаємодію з театральною виставою або «ланцюгом» вербальних і невербальних експресивних актів, якими людина керує з метою збереження відповідності ситуації та своєї поведінки [1]. Таке керування собою вимагає певного репертуару мімічних засобів, усвідомлення того, як оточуючі інтерпретують ту або іншу дію, а також

прагнення керувати соціальною атмосферою й використанням певного репертуару експресивних тактик.

Сам М. Снайдер неодноразово користувався метафорою театру для пояснення суті запропонованого їм феномена. Певною мірою експресивний контроль може бути задіяний «у нешкідливих спробах змастити скрипучий механізм соціальних контактів» [6, р. 7]. Але експресивний контроль може бути також невід’ємною частиною недозволених соціальних дій, таких як брехня, приховування своїх справжніх намірів або подання свого несправжнього «Я».

Виникає низка питань, а саме: чому одні люди більшою мірою здатні контролювати свою експресивну поведінку, ніж інші; які генетичні й середовищні передумови розвитку експресивного контролю; які риси особистості взаємопов’язані з експресивним контролем, і як можна пояснити цей взаємозв’язок.

Теорія індивідуальних відмінностей в експресивному контролі могла прояснити важливі нюанси в загальному контексті розуміння того, як соціальна взаємодія та міжособистісні відносини регулюються експресивною поведінкою.

Деякою мірою появу конструкта самомоніторингу можна віднести на рахунок актуальності звернення до експресивного контролю як такого та виклику, який він кидав все ще поширеному на той момент переконанню, що невербальна поведінка не може бути підпорядкована довільному контролю [4]. Популярність, якої набула теорія самомоніторингу в психології особистості та соціальній психології, можна значною мірою пояснити тим історичним контекстом, в якому вона з’явилася.

Поведінку лише частини людей можна досить точно прогнозувати, спираючись на їх особистісні настанови та інші характеристики. У іншій частині, навпаки, поведінка визначається вимогами ситуації та мінімально відповідає особистісним настановам і цінностям. М.Снайдер припустив, що ці індивідуальні відмінності обумовлено різним ступенем вираження самомоніторингу, і описав особливості осіб з високим і низьким рівнем розвитку цієї якості.

З одного боку, рівень самомоніторингу, згідно зі М.Снайдером, визначається тим джерелом інформації, яке індивід використовує для керування своєю поведінкою. Особи з високим рівнем самомоніторингу (ВСМ) спираються на

інформацію про адекватність тієї чи іншої поведінки в даній ситуації. Беручи до уваги ситуативну доцільність своєї експресивної самопрезентації, люди з високим самомоніторингом відстежують свою експресивну поведінку та відповідно до цього прагнуть створити бажаний образ публічного «Я». Таким чином, їх поведінка достатньо чутлива до соціальних і міжособистісних натяків про ситуативну адекватність самопрезентації. Люди з низьким рівнем самомоніторингу (НСМ) меншою мірою використовують експресивний контроль, не виявляють зацікавленості до ситуативної адекватності своєї експресивної поведінки, тобто їх експресивна поведінка не контролюється, а відображає їх дійсні внутрішні настанови, емоції та почуття.

З іншого боку, теорія самомоніторингу стосується відмінностей людей у тому, наскільки вони цінують, створюють, розробляють та удосконалюють соціальні образи та публічну самопрезентацію. На думку М.Снайдера, людей з високим самомоніторингом можна порівняти з віртуозними соціальними прагматиками, які здатні й прагнуть створювати образи, призначені для того, щоб справляти враження на інших. Крім того, здається, що вони навіть вірять у ті образи, які самі створюють, і надають значення тому факту, що ці образи можуть стати й навіть стають соціальною реальністю. Навпаки, люди з низьким самомоніторингом справляють враження тих, хто не лише не хоче, але й не може зробити свій образ привабливішим. [11]

На початку своїх досліджень автор представив самомоніторинг як одновимірний конструкт із вищим й нижчим рівнями. Виглядало це так, нібито низький самомоніторинг – це недолік, і людям з низьким самомоніторингом не вистачає тих здібностей, які мають люди з високим. У пізніших розробках Снайдер говорить про двопрототипову модель [9]. Ці прототипи можуть бути концептуалізовані як два зіставні стратегічно-мотиваційні процеси, що впливають на інтерпретацію ситуації. Прототип людини з високим самомоніторингом ставить наступне стратегічне запитання: «Чого вимагає дана ситуація від мене та як я можу їй відповідати?». Навпаки, експресивна поведінка людини з низьким самомоніторингом генерується з його афективних станів та настанов, він висловлює те, що відчуває. Стратегічне запитання людини з низьким

самомоніторингом звучить так: «Хто я є, і як я можу залишатися собою в цій ситуації?». Таким чином, відмінності із самомоніторингу можуть бути багатовимірними конфігураціями.

У загальних рисах теорія самомоніторингу запропонувала певною мірою варіант вирішення розбіжностей, що стосуються відносної ролі особистості й ситуації в детермінації соціальної поведінки. Теорія самомоніторингу стала стимулом до подальших досліджень у цьому напрямі.

Емпіричні перевірки гіпотез, що виникли з появою теорії самомоніторингу, сприяли появі великої кількості наукових робіт. З цього з'явилося доволі багато статей, у яких йшлося про те, що «це важливий конструкт, що відкриває нові перспективи щодо вдосконалення пояснювальних механізмів соціально-психологічних явищ» [7, р.135], і що Шкала самомоніторингу – «один із найбільш популярних інструментів вимірювання, представлених останнім часом» [3, р 663].

Серед численних досліджень СМ, можна умовно виділити два основні напрями: дослідження структури конструкта СМ і виявлення зв'язку СМ із різними зовнішніми поведінковими корелятами.

Дослідження самомоніторингу звичайно проводилися з використанням шкал, що складаються з певної кількості характеристик самоопису, за допомогою яких виявлялися люди з високим і низьким самомоніторингом. Найбільш часто використовуваними інструментами є біполярна (з відповідями «правильно/неправильно») Шкала самомоніторингу, що складається з 25 пунктів, і її модифікований удосконалений варіант із 18 пунктів. Не зважаючи на те, що в цих методиках представлено багатогранний за змістом конструкт, прояви експресивного контролю мають особливе положення. Дійсно, пунктом, що найбільшою мірою корелює з усім опитувальником Шкала самомоніторингу, є пункт «Я міг би стати гарним актором». [12, 11, 7]

Актуальним є питання про сам факт існування індивідуальних відмінностей у самомоніторингу. Тобто, поняття СМ стосується мотивації індивідів і способів реалізації цих мотивів, теорія СМ припускає, що різноспрямовані прояви самомоніторингу демонструються одними й тими самими людьми і, отже, відображають одні й ті самі індивідуальні відмінності. М. Снайдером ніколи не піддавалася сумніву

багатофакторна природа пунктів Шкали самомоніторингу (крім того, фактори виділилися в його власному факторному аналізі). [12, 11]

Питання про те, що в самомоніторингу забезпечує його цілісність, а що впливає на його негомогенність, – стало одним з основних у подальших дослідженнях СМ. Існування неоднорідних типів самомоніторингу – тип високого й низького – ще одна тема для досліджень. Наступники Снайдера внаслідок того, що типологічний підхід усе більше критикувався в психології загалом, поступово стали сумніватися, а потім й критикувати типологічний підхід до самомоніторингу, визнаючи його в корені неправильним, і обґрунтовувати безперервність і гомогенність Шкали самомоніторингу. [8]

Наступне питання досліджень стосувалося унікальності конструкта СМ. Стаття Снайдера і Гангестада про існування латентної змінної, що відображає основний зміст феномена самомоніторингу, стала причиною критики стосовно положень теорії самомоніторингу.

Такий напрям досліджень СМ, як аналіз його взаємозв'язків із найширшим колом зовнішніх змінних, є другим основним напрямком у дослідженнях проблематики СМ. Спочатку конструкт зіставлявся з тими змінними, вірогідність зв'язку з якими прямо виходила з положень теорії СМ (наприклад, настанови, чутливість до очікувань інших тощо).

Із самих положень теорії СМ виходило, що поведінка тих, хто використовує експресивний контроль, має бути особливо чутливою до тих змін соціального контексту, у якому створюється самоподання; тому в тих галузях, де ситуація передбачає значної мінливості стилю поведінки, люди з високим самомоніторингом мають виявляти більшу міжситуативну варіативність своїх самопрезентацій, ніж люди з низьким самомоніторингом. Крім того, основні положення теорії самомоніторингу є підставою для того щоб з великою ймовірністю стверджувати, що люди з низьким самомоніторингом мають виявляти більшу послідовність у поведінкових проявах своїх відчуттів, їх думки мають бути стійкішими, і, таким чином, у них має спостерігатися міцний зв'язок між їх аттитудами й перевагами з їх справжніми поведінковими проявами.

Упродовж першого десятиліття існування теорії й досліджень

самомоніторингу літературні огляди та критичні коментарі щодо самого поняття та його вимірювання зазвичай концентрувалися навколо вищезгаданих проблем (Briggs S. & Cheek J.; Cheek J; John O/ & Block J.; Snyder M. ; Wolfe R., Lennox R. & Hudiburg R.).

Лише в другому десятилітті з'явилися самостійні програми, що пов'язані з дослідженням проблем особистісної та ситуативної обумовленості поведінки. У фокусі зацікавленості дослідників виявилися змінні, пов'язані із соціальною, професійною та особистісною успішністю.

Література з проблематики СМ дозволяє виділити найбільш популярні напрями досліджень щодо взаємозв'язку цього феномена з такими характеристиками:

1) експресивним контролем (Riggio & Friedman; Siegman & Reynolds, Snyder);

2) здатністю точно сприймати ключову інформацію в соціальних ситуаціях (Costanzo & Archer, ; Funder & Harris,; Hosch, Leippe, Marchioni & Cooper; Mill,);

3) доступністю індивідуальних настанов, змістом образу «Я», взаємозв'язками між настановами й цінностями (DeBono, Green, Shair & Benson; DeBono & Snyder; Kardes Sanbonmatsu, Voss, & Fazio,; Mellema & Bassili; Snyder & Cantor);

4) відповідністю між особистісними настановами й публічними діями (Ajzen, Timko & White,; DeBono & Omoto,; DeBono & Snyder, ; Kraus, ; Maio & Olson; Snyder & Kendzierski; Snyder & Swarm; Snyder & Tanke; Wymer & Penner; Zanna, Olson & Fazio; Zuckerman & Reis,);

5) схильністю пристосовувати поведінку до базових особистісних диспозицій і спеціальної ключової інформації про соціальну ситуацію (Danheiser & Graziano, ; Dardenne & Leyens,; Fiske & Von Hendy,; Friedman & Miller-Herringer,; Lipka & Donaldson; McCann & Hancock,; Snyder & Monson,; Wong & Watlids);

6) чутливістю до ключової інформації про ситуацію, характеристику свого «Я» та прояві настанов (Chen, Schechter & Chaiken; Fritz, Lavine & Huff; Graziano & Biyant; Jones, Brenner & Knight; Krosnick & Sedikides);

7) сприйнятливостю до впливу реклами, яка апелює до образів, що асоціюються з продуктом, порівняно з тією рекламою, яка повідомляє про реальну якість рекламованих продуктів (DeBono & Packer; Shavitt, Lowrey & Han; Snyder & DeBono);

8) оцінками якості продукту споживачами (DeBono & Krims; DeBono &

Leavitt; DeBono & Packer; DeBono & Rubin; DeBono & Snyder);

9) сприйнятливостю до мотивуючих послань, які викликають функціональні вирішення, пов'язані з проявом соціальних образів порівняно з тими, що обґрунтовують причини вираження індивідуальних настанов і цінностей (DeBono; DeBono & Hamish; Kristiansen & Zanna; Lavine & Snyder);

10) орієнтацією на зовнішність як критерій оцінки інших людей (Snyder Berscheid, & Glick; Snyder, Berscheid & Matwychuk; Terkildsen);

11) орієнтацією на соціальну взаємодію, дружбу й романтичні стосунки (Berscheid, Graziano, Monson & Dermer; Broderick & Beltz; Ickes & Barnes; Ickes, Reidhead & Patterson; Jones & Baumeister; Simpson; Simpson, Gangestad & Biek; Snyder, Gangestad & Simpson; Snyder & Simpson; Snyder, Simpson & Gangestad);

12) появою лідерства в групі (Anderson & Tolson; Cronshaw & Ellis; Dobbins, Long, Dedrick & demons; Ellis; Garland & Beard; Zaccaro, Foil & Kenny);

13) організаційною поведінкою та управлінськими результатами (Baron; Caldwell & O'Reilly; Deluga; Fandt & Farris; Jenkins; Kilduff; Kilduff & Day,);

14) експресивним контролем і міжособистісними орієнтаціями, які виявляють себе в дружбі, романтичних та інтимних стосунках (Snyder et al.; Snyder & Simpson,).

У свою чергу, дослідження міжособистісних орієнтацій виявили, що люди з високим СМ обирають партнерами щодо взаємодії в тій чи іншій ситуації друзів, які сприяють їм у конструюванні відповідних щодо цієї ситуації образів самопрезентації [12]. Більше того, люди із ВСМ особливо віддають перевагу в романтичних стосунках партнерам із привабливою зовнішністю, тобто тим, що мають характеристику, яка підвищує їх власний статус в очах оточуючих. Керуючись зовнішніми параметрами, люди із ВСМ мають романтичні стосунки, що характеризуються меншою близькістю, порівняно з людьми, що мають низький самомоніторинг; крім того, вони з більшим бажанням використовують хитрість, обман при «завоюванні» партнера для романтичних стосунків. Навпаки, вибір друга в людей із НСМ звичайно відображає схожість ідентичностей та однакових цінностей. Їх романтичні стосунки є відносно стабільними й характеризуються близькістю та пріоритетом інтимних стосунків.

Можна відзначити також дослідження, що стосуються реклами, механізмів переконання й споживчої поведінки (DeBono & Snyder; Snyder & DeBono); відбору персоналу (Snyder et al.); поведінки в організації (Caldwell & Burger; Caldwell & O'Reilly; Fandt & Farris; Jenkins; Kilduff; Kilduff & Day; Mehra & Kilduff); процесів соціалізації й розвитку (Eder; Eisenberg et al; Graziano et al.); а також крос-культурні дослідження (Gudykunst; Gudykunst & Nishida; Gudykunst, Yang & Nishida).

Наприклад, дослідження споживчих настанов і поведінки виявили, що люди із ВСМ цінують товари за їх стратегічну цінність в удосконаленні їх соціального образу й публічного самоподання, позитивно реагуючи, наприклад, на рекламні слогани, які асоціюють продукт зі статусом. Навпаки, люди з НСМ судять про товари за термінами їх якості, не розглядаючи зовнішні характеристики, що створюють образ й підвищують статус, тобто обирають товари, яким можна довіряти щодо виконання призначених їм функцій (DeBono; DeBono & Harnish; DeBono & Packer; DeBono & Rubin; DeBono & Snyder; DeBono & Telesca; Snyder & DeBono).

Схожі тенденції виявляються і в поведінці людей у професійній галузі. Люди з ВСМ віддають перевагу посадам, що вимагають відпрацювання навиків самопрезентації, а люди з НСМ віддають перевагу посадам, які дозволяють їм виявляти своє справжнє «Я» (Snyder & Gangestad). Крім того, люди з ВСМ особливо успішні в тій діяльності, яка вимагає гнучкості й адаптивності при взаємодії з різною клієнтурою (Caldwell & O'Reilly), тоді як люди з НСМ функціонують краще при взаємодії з відносно однорідними робочими групами (Anderson). Аналогічно, рівень СМ, як свідок орієнтації на публічне самоподання чи особистісні настанови, може стати важливою інформацією для фахівців у сфері відбору персоналу. При моделюванні ситуацій відбору персоналу виявляється, що люди з ВСМ більшим чином налаштовуються на необхідний зовнішній вигляд кандидатів на посаду, тоді як люди з НСМ налаштовуються на необхідних особистісних характеристиках кандидатів (Snyder et al).

Важливо відзначити, що дослідження другого-третього десятиліття феномена СМ сягають далі, ніж проста демонстрація того, що індивідуальні відмінності в удосконаленні свого публічного образу впливають на поведінку в ситуації самопрезентації.

Узагальнюючи огляд проблематики СМ, можна зробити такі висновки:

1. Поняття «самомоніторинг» було запроваджене М. Снайдером як варіант вирішення протистояння «межа – ситуація» в психології. В останніх дослідженнях встановлено, що СМ впливає на здатність передбачати реальну поведінку людей у різних соціальних ситуаціях, і як наслідок цього, на успішність у різних сферах життя.

2. СМ – це складне й багатогранне поняття, що обумовлює потребу в його глибшому дослідженні з метою розуміння механізмів функціонування даного феномена.

3. Слід зазначити, що стосовно СМ дотепер відкрито питання, якими термінами оперувати при його розгляді, тобто відноситься феномен до рис чи є

типоутворюючою характеристикою. Суперечливі, також, думки про стильовий характер феномена.

4. У визначенні самомоніторингу міститься вказівка на два якісно різних компоненти: «здатність» і «бажання», тобто те, що забезпечують диспозиція й мотивація.

5. Феномен СМ – галузь психологічної проблематики з багатою багаторічною традицією дослідження за кордоном. У вітчизняних літературних джерелах інформації про СМ надто мало.

З нашої точки зору, у перспективі доцільно провести дослідження взаємозв'язку складових СМ із складовими емоційного та соціального інтелекту, що дозволить розширити уявлення про сам феномен самомоніторингу та механізми його функціонування.

Література

1. Гофман И. Самопрезентация в межличностном общении. СПб.: Питер, 2002. 276 с.
2. Полежаева Е.А. Особенности образа «Я» и мотивации доминирования у людей с разным уровнем самомониторинга // Материалы XIII Международной конференции студентов, аспирантов и молодых ученых «Ломоносов-2006» (12-15 апреля 2006). Т. 2. Секция «Психология». М.: МГУ. 2006. С. 392-394.
3. Briggs S., Check, J. On the nature of self-monitoring: Problems with assessment, problems with validity // *Journal of Personality and Social Psychology*. 1988. Vol. 54. P. 663-678.
4. Freud S. Fragment of an analysis of a case of hysteria. In J. Strachey (Ed. and Trans.), *Standard edition of the complete psychological works of Sigmund Freud* (Vol. 7, pp. 3-122). London: Hogarth. 1953 (Original work published 1905)
5. Gangestad S., Snyder M. Taxonomic analysis redux: Some statistical and conceptual considerations for testing a latent class model // *Journal of Personality and Social Psychology*. 1991. Vol. 61. P. 141-146.
6. Guthrie T. *Tyrone Guthrie on acting*. London: Studio Vista, 1971.
7. Lennox R., Wolfe R. Revision of the Self-Monitoring Scale // *Journal of Personality and Social Psychology*. 1984. Vol. 46. P. 1349-1364.
8. Miller M., Thayer J. On the existence of discrete classes in personality: Is self-monitoring the correct joint to carve? // *Journal of Personality and Social Psychology*. 1989. Vol. 57. P. 143-155.
9. Snyder M. *Public appearance / private realities: The psychology of self-monitoring*. New York, 1987.
10. Snyder M. Self-monitoring of expressive behavior // *Journal of Personality and Social Psychology*. 1974. Vol. 30. P. 526-537.
11. Snyder M., Berscheid E., Matwychuk A. Orientations toward personnel selection: Differential reliance on appearance and personality // *Journal of Personality and Social Psychology*. 1988: Vol. 54. P. 972-979.
12. Snyder M., Gangestad S. Choosing social situations: Two investigations of self-monitoring processes // *Journal of Personality and Social Psychology*. 1982. Vol. 43. P. 123-135.

Myloslavska O. V., phd in psychology, associate professor

ANALYSIS OF THE PHENOMENON OF SELF - MONITORING AND ITS RELATIONSHIP WITH INDIVIDUAL PERSONALITY 'S CHARACTERISTICS

The paper presents the theoretical analysis and the analysis of empirical studies of the phenomenon of selfmonitoring. Numerous studies of selfmonitoring can be divided into two main areas - the study of the structure of construct of this phenomenon and identify intercorellations between selfmonitoring and different external behavioral characteristics. Selfmonitoring (SM) is defined as a characteristic of individual differences, which reflects, at first, the ability and the wish of people to track through introspection and self-control their expressive behavior and self-presentation in social situations and, at second, the implementation of this ability in reality. In the current studies determined that selfmonitoring reveals itself, as well as the ability to predict actual behavior in different social situations that affects the personal and professional success. The ambiguity and complexity of this concept defines the need of more detailed study. Outlining prospects for further research, the author points to the feasibility of a study of the corellation between the components of SM and components of emotional and social intelligence, which will expand the understanding of the phenomenon of selfmonitoring and mechanisms of its functioning.

Keywords: behavioral characteristics, expressive control, selfmonitoring, self-presentation